

Kristine Marie Berg
Gamleveien 323
1484 HAKADAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Solfrid Marthiniusen, 32266771

Svar på - Klage på hogst - Nittedal - 61/3 og 62/1 - godkjent hogstsøknad

Vedtak

Klagen tas ikke til følge. Statsforvalteren i Oslo og Viken opprettholder kommunens vedtak datert 04.08.2023 om tillatelse til hogst i 9 felter fordelt på 2 områder på gbnr. 62/1 og 61/3 i Nittedal kommune.

Vedtaket begrunnes med at omsøkte tiltak ikke vil medføre vesentlige ulemper for friluftsliv, naturmiljø, landskap, kulturminner eller vannforsyning.

Vedtaket er gjort med hjemmel i markaforskriften § 7.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. Forvaltningsloven §28.

Bakgrunn

Kristine Marie berg, eier av gbnr. 62/1 og 61/3 i Nittedal kommune søkte den 15.05.2023 om tillatelse til foryngelseshogst i marka i 9 felt fordelt på to områder på eiendommen. Felt 20, 24, Høyfjellsvangen 1 og Høyfjellsvangen 2.

Kommunen ga 04.08.2023 tillatelse til hogst med vilkår. Vedtaket er gjengitt nedenfor:

Landbrukskontorets vedtak

«I medhold av markaforskriften § 7 godkjennes for 2 år hogst på gbnr. 62/1 og 61/3 i Nittedal. Det er satt vilkår under det enkelte felt.

Det settes som vilkår at hogst gjennomføres som beskrevet i hogstplan utarbeidet av Viken Skog.

Det skal ved krysning av bekker og særskilt fuktige partier vurderes å forsterke med kvist og virke for å redusere potensialet for sporskader.

Hogstvedtaket og tilknyttede vedlegg skal være forstått og tilgjengelig i maskinen for den som gjennomfører tiltaket.»

Landbrukskontoret har vært på befaring i omsøkte områder.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) klaget på kommunens vedtak den 13.08.2023.

Kommunen behandlet klagen den 21.08.2023 og opprettholdt sitt opprinnelige vedtak. Klagen ble oversendt sammen med en uttalelse fra kommunen og ble mottatt av Statsforvalteren i Oslo og Viken den 22.08.2023.

Statsforvalteren sendte midlertidig svar 14.09.2023 om utsatt saksbehandlingstid.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) sendte et nytt krav 09.10.2023 der de begjærer utsatt iverksettelse.

Statsforvalteren sendte 10.10.2023 en beslutning om utsatt iverksettelse inntil klagen er behandlet.

Statsforvalteren viser også til vedlegg i saken:

- Dokument utarbeidet av NOA.
- Dokument fra biolog vedr. tiur.
- 2 rapporter fra Viken Skog SA vedr. MiS-registrering/revisjon og beskrivelse av tiltak ved hogst.

Før klagen tas til behandling er klageinstansen pålagt å vurdere om klager har rettslig klageinteresse. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) er tidligere gitt rettslig klageinteresse i saker etter markaforskriften. NOA (heretter kalt klager) gis rettslig klageinteresse i denne saken.

Klagen er fremsatt i tide jf. forvaltningsloven § 30, og tilfredsstillende formkravene i forvaltningsloven § 32. Klagen tas derfor til behandling.

Vurdering

Klager begrunner klagen i 2 punkter. Klager krever at klagen gis oppsettende virkning.

Klagen med kommunens kommentarer:

Klager mener:

1. Vedtaket er fattet på sviktende kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8 og forsterker den samlede belastningen på skogøkosystemet, jf. nml. § 10.

Godkjent hogstform - flatehogst - innebærer vesentlig ulempe for landskapsverdier, naturmiljø og friluftsliv og kan ikke tillates etter markaforskriften.

2. Bestandene har gjennomgående en skogstruktur som er godt egnet for alternativer til flatehogst. Slike hogstformer vil dempe de vesentlige ulempene knyttet til landskap, naturmiljø og friluftsliv som følger av flatehogst.

Med hjemmel i markaforskriften må landbrukskontoret legge føringer om at hogsten i betydelig større grad gjennomføres med hogstformer som ivaretar den eksisterende varierte skogstrukturen. Bare slik vil hogstene kunne godkjennes etter markaforskriften

Klager mener punkt 1

Registrering og dokumentasjon av stedets naturverdier må være en forutsetning for

godkjenning av hogst i ethvert bestand. Detaljer fra registreringene må følge godkjenningen. Dersom slike detaljerte registreringer ikke foreligger, må det gjennomføres befaringsfor å avklare naturverdiene. Registrering og dokumentasjon av stedets naturverdier må være en forutsetning for godkjenning av hogst i ethvert bestand. Detaljer fra registreringene må følge godkjenningen. Dersom slike detaljerte registreringer ikke foreligger, må det gjennomføres befaringsfor å avklare naturverdiene. Argumentet om ikke å vurdere samlet belastning (nml § 10) fordi man anser kunnskapsgrunnlaget som godt nok, er ikke gyldig. Den samlede belastningen må sees på landskapsnivå, jfr. vår innledende merknad om andelen gammelskog. For området sør for Bergstjern kan ikke hogst i naturtypen aksepteres, jfr. de første punktene. Dradd ut i ytterligheten vil en slik tolkning av regelverket tilsa at alle naturhensyn kan vurderes på nytt - av næringen - uten en vurdering av konsekvensene og uten medvirkning fra omverdenen. Flatehogst av variert gammelskog går på tvers av markaforskriftens formål. I stedet for å bevare og utvikle kvalitetene knyttet til naturmiljø, landskap og friluftsliv i eksisterende variasjonsrike skog, vil det motsatte skje dersom vedtaket om flatehogst blir stående; naturmiljøet mister variasjon, friluftlivskvalitetene knyttet til et variert skogbilde går tapt og landskapsverdier svekkes. Område 1-3 i driftskart for Høyfjellsvangen er naturskog med betydelig og tiltakende mengde død ved, særlig i 3 konsentrerte områder:

- begge de østligste bortvalgte områdene og skogen mellom disse har en stor tetthet av død ved og tydelig kontinuitet.
- Område nordøst i teig 1, omtrent der 1-tallt står på driftskartet (UTM 60.095479 / 010.927150)
- Et litt mindre område ned mot søkket i øst.
- De to førstnevnte er klart over inngangsverdiene i MiS, antakeligvis også den siste.
- Den første forekomsten har MiS-registreringen fanget opp, men er blitt valgt bort. Den andre er ikke registrert, selv om dødvedmengdene er langt over inngangsverdiene (25- 30 læger innenfor 3-4 da, hvorav mange grove - opp til 60 cm i DBH).

Mengden dødved er jevnt økende og er åpenbart blitt vesentlig større etter MiSrevideringen. Når det kan påvises en positiv utvikling for kanskje den viktigste naturskogkvaliteten, gjør ikke landbrukskontoret jobben sin ved bare å vise til 8-10 år gamle registreringer - det er dagens situasjon som betyr noe for artene.

Klager mener punkt 2

Naturtypen må som nevnt under pkt. 1 bevares urørt.

Selv om et område er bortvalgt betyr ikke det at det kan slaktes. Da skal skogbruket gjennom skjøtsel ivareta verdiene - jf, markaforskriftens formålsparagraf. Flatehogst ivaretar ikke verdiene. Kontinuitetsskogbruk med uttak av en del store trær, men der grunnflaten ikke reduseres med mer enn 40 %, og hvor all liggende og stående død ved forblir i skogen vil være en brukbar skjøtsel for å sikre verdiene.

Primært bør slik skog som i område 1-3 bli overlatt til fri utvikling. Sekundært bør det pålegges selektiv hogst som opprettholder skogens struktur horisontalt og vertikalt. Liggende og stående døde trær må gjensettes/-legges. Grunnflatesummen i bestandene må ikke tillates redusert med mer enn 40 %.

Område 4 og 5 er furudominert og er en potensiell leikbiotop for storfugl.

Målsetningen må være å etablere et kontinuerlig skogbilde som sikrer gode forhold for viltet. På denne måten bevares og utvikles kvalitetene knyttet til naturmiljø, landskap og friluftsliv.

I tillegg til gjensetting av minst 16 furutrær, må det gjensettes gran med dype kroner for å sikre sjiktning. Furuskogen i bestandene har potensial for utvikling av svært høy kvalitet, og gjensettingen bør foretas med sikte på utvikling av trær med spesielt høy kvalitet. Det fordrer nøye vurdering av trær som skal gjensettes og det krever at det gjensettes en tetthet som tillater foryngelse, men som ikke gir foryngelsen så mye lys at høydeveksten reduseres på bekostning av greinvekst.

Område 6 er velegnet for plukkhogst. Reduksjon av grunnflaten må ikke overstige 50%.

Område 7 er risikabelt å plukkhogge, og flatehogst kan aksepteres. Hogsten må avgrenses mot Bergstjern langs den tydelige stien som går i overkant av naturtypen (ikke inntegnet på Norgeskart, NOA har koordinater). Da kan det sikres en brukbar buffer mot naturtypen og sikre mot innsikt i feltet fra vest.

Kommunen kommenterer anførselen slik, punkt 1

Landbrukskontoret forholder seg til de gjennomførte miljøregistreringer i området, samt den informasjonen som foreligger i offentlige databaser. Innenfor det omsøkte området forekommer det både nøkkelbiotoper, men også naturtyper etter miljødirektoratets metodikk. Naturtypene er registrert etter DN-13, og omfatter typen gammel barskog med henholdsvis B og C-verdi. Basert på den informasjonen som forelå vurderte Landbrukskontoret det slik at det var noe usikkerhet knyttet til naturtyperegistreringene innenfor hogstområdet, og det ble derfor henstilt at disse skulle sjekkes ut av Viken Skog.

Som NOA fremhever i sin klage forekommer det livsmiljøer som ikke er utvalgt til nøkkelbiotoper innenfor området. Landbrukskontoret forholder seg i denne sammenhengen til den gjennomførte MiS-registreringen og de resultater som er lastet opp i kilden, og som ellers kommer frem av offentlige databaser.

Etter en samlet vurdering av den informasjonen som foreligger i offentlige registre og tilleggsinformasjon gitt av søker vurderer landbrukskontoret at kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml § 8. å være oppfylt. I sammenheng med naturmangfoldloven § 10. om samlet belastning, er det vist til den overnevnte sammenstillingen av kunnskapsgrunnlaget. Det vises også til at det i umiddelbar nærhet er registrert flere naturtyper og nøkkelbiotoper. Området ligger også i nærhet til Ramndalen naturreservat lenger nord. Markaforskriften § 3, og de begrensninger som er pålagt hogst og flatestørrelse, vurderes også å være dempende med hensyn til den samlede belastningen av tiltaket. Med bakgrunn i overnevnte mener landbrukskontoret at vurderingen i sammenheng med nml. § 10. er tilstrekkelig. Og at landskapsmessige hensyn er vurdert.

Kommunen kommenterer anførselen slik, punkt 2

Det er i vedtaket fra landbrukskontoret lagt til grunn at hogsten kan tillates, men det er satt vilkår for gjennomføringen. Vilkårene baserer seg blant annet på at kjøring i fuktige partier begrenses. Det skal også på lavproduktive koller etterstrebes å sette igjen understandere og enkeltrær for å bryte opp flatepreget. Det er også poengtert at det for fuktige partier langs basveg skal gjøres ytterligere tiltak for å unngå kjørespor.

Landbrukskontoret påpeker at det gjennom både berekraftsforskriften og markaforskriften er fremhevet miljøhensyn i sammenheng med skogsdrift. I markaforskriften § 6. er det særskilt trukket frem at det skal legges vekt på å unngå skader på terrenget som er skjemmende og som kan føre til erosjon og avrenning.

Det er altså i markaforskriften spesielt poengtert at det skal legges vekt på å unngå kjøreskader.

Det er i klagens punkt 2. fremhevet at området ved Høyfjellsvangen innehar en skogstruktur som er egnet for lukket hogst, og at dette vil dempe ulempene av tiltaket.

Det er i området ved Høyfjellsvangen søkt om hogst av sju felter, to av disse er omsøkt som lukket hogst. For disse feltene er det satt som vilkår at det skal stå igjen minimum 16 trær per dekar. Dette feltet er lokalisert på en langstrakt høyde i terrenget, treavstanden er i dag relativt moderat og de står på en tørr vegetasjonstype. Stabiliteten er her å anse som god. For resterende felter mener Naturvernforbundet at flatehogst ikke kan tillates. De poengterer at det må legges til grunn et kontinuitetsskogbruk hvor uttaket begrenses til maks 40 % av grunnflaten. Dette området er av grunneier/søker omsøkt som flatehogst. Området består av eldre skog, det har en varierende sijkning, og lukket hogst vil antagelig kunne la seg gjennomføre på enkelte steder.

Landbrukskontoret erkjenner som klager påpeker at flatehogst vil være et synlig tiltak og kan oppleves negativt

En selektiv hogst fører til en stor endring for bestanden og stabiliteten settes på prøve. De østlige delene av området ligger langt fra en skogsbilveg hvor det er mulig å etablere en god velteplass, ca 1,5 km. Ved en lukket hogst risikerer en å måtte flytte maskiner inn i området flere ganger etter hogst, da sannsynligheten for vindfall øker betraktelig. Ved lang transportavstand og dermed dyr transport og skogtilstanden tatt i betraktning, taler de driftstekniske forutsetningene at den omsøkte hogstformen er akseptabel. Å pålegge lukket hogst innebærer en betydelig usikkerhet knyttet til både resultat, samt at det er et tiltak som krever oppfølging. Det er derfor etter en samlet vurdering av dette tilfellet, kommet til at hogsten ut ifra markaforskriften §§ 1 og 4 kan tillates, og med de vilkår som er gitt i vedtaket.

Kommunen mener basert på overnevnte at verken saken, eller konklusjonen som er fattet i saken, er gjort på et sviktende kunnskapsgrunnlag. Vi mener videre at tiltaket kan gjennomføres uten at dette fører til en vesentlig ulempe for friluftsliv, naturmiljø landskap eller kulturminner. Vi viser videre til skogbruksloven, og tilhørende forskrifter. Samt de rutiner som PEFC-Skogstandard legger til grunn, og som skogeier i dette tilfellet forholder seg til. En tillatelse til hogst i tråd med markaforskriften vil uansett ikke tilsidesette annet gjeldene lovverk eller rutiner.

Statsforvalterens vurdering:

Statsforvalteren slutter seg til kommunens vurdering av anførselene i klagen.

Klager mener at vedtaket er fattet på sviktende kunnskapsgrunnlag og begrunner dette med manglende registrering og dokumentasjon av stedets naturverdier. Dokumentasjon må fremskaffes før godkjenning av hogst. Klager mener også det ikke er vurdert samlet belastning etter nml §10.

Klager mener også at det ikke kan aksepteres hogst av naturtype (DN håndbok 13) og gammel naturskog med forekomster av død ved.

Klager mener også at det er mangler ved MiS-registrering/revisjon.

Klager mener det bør pålegges selektiv hogst i 5 av områdene godkjent for flatehogst.

Forskrift om berekraftig skogbruk (berekraftforskriften) §§4 og 5 omtaler livsmiljø og nøkkelbiotoper. Det følger av berekraftforskriften §§ 4 og 5 at PEFC sine retningslinjer skal legges til grunn. Ved revisjon av miljøregistreringer skal krav utarbeidet av Landbruksdirektoratet oppfylles. Behovsvurdering/analyse, utvelgelse av livsmiljø for etablering av nøkkelbiotoper er en prosess mellom sertifikatholder, biolog og skogeier. Det er i det omsøkte området gjennomført 2 revideringer av MiS- NiN. Statsforvalteren henviser til retningslinjer i PEFC jamfør §§ 4 og 5 for prosessen med revidering av MiS-NiN.

Kommunen skal i sin vurdering og saksbehandling forholde seg til tilgjengelige offentlige godkjente registreringer i Kilden- NIBIO sin kartinnsynsløsning. I tillegg skal innkomne relevante opplysninger brukes som kunnskapsgrunnlag ved vurderingen av hogstsøknad.

Vi siterer også fra Veilederen til naturmangfoldloven kapittel II punkt 6.2.2 «*Mangelfull kartlegging av områder*»:

«I tilfeller hvor det helt mangler kartfestet informasjon, kan forvaltningsorganet som behandler saken håndtere kunnskapsmangelen ved å foreta en enkel befaring med Fylkesmann/kommune samt lokale organisasjoner fra natur- og næringsiden for å undersøke om det er truet eller annen verdifull natur i det

aktuelle området. Dette er egentlig innhenting av ny kunnskap og som hovedregel ikke påkrevet etter naturmangfoldloven, men det kan være en praktisk måte å håndtere kunnskapsmangel på. Det kan også forhindre at man kommer i en føre-var-situasjon.»

Landbrukskontoret har vært på befaring, innhentet og mottatt tilleggsinformasjon om området.

Statsforvalteren mener at kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml § 8 er oppfylt når forvaltningen legger tilgjengelig kunnskap til grunn for avgjørelsen. Hovedregelen er at § 8 ikke stiller krav om innhenting av ny kunnskap.

Det fremgår av begrunnelsen til Nittedal kommune hvordan prinsippene i §§ 8-12 er vurdert, og kravene til en begrunnelse etter nml § 7 er derved oppfylt. Sitat: *«Etter en samlet vurdering av den informasjonen som foreligger i offentlige registre og tilleggsinformasjon gitt av søker vurderer landbrukskontoret at kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml § 8. å være oppfylt»*

Statsforvalteren er av den oppfatning at kommunen har vurdert om den samlede økosystembelastningen og vurdert effekten for naturmangfoldet. Statsforvalteren mener vurderingen viser at kommunen har tatt stilling til betydningen av prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Kravet til saksbehandlingen er oppfylt. Sitat: *I sammenheng med naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning, er det vist til den overnevnte sammenstillingen av kunnskapsgrunnlaget. Det vises også til at det i umiddelbar nærhet er registrert flere naturtyper og nøkkelbiotoper. Området ligger også i nærhet til Ramndalen naturreservat lenger nord. Markaforskriften § 3, og de begrensninger som er pålagt hogst og flatestørrelse, vurderes også å være dempende med hensyn til den samlede belastningen av tiltaket. Med bakgrunn i overnevnte mener landbrukskontoret at vurderingen i sammenheng med nml. § 10. er tilstrekkelig. Og at landskapsmessige hensyn er vurdert.*

Statsforvalteren skal i sin vurdering og saksbehandling forholde seg til tilgjengelige offentlige godkjente registreringer i Kilden- NIBIO sin kartinnsynsløsning. Det er foretatt sjekk i Kilden.no, herunder naturbase, artsdatabanken og skogbrukets miljøregisteringer og det er funnet miljøverdier som blir berørt av tiltaket. Statsforvalteren anser omsøkt hogst, kunnskap om de truede artene og kunnskap om deres lokalisering i området er tilstrekkelig til å ivareta deres videre eksistens. Statsforvalteren anser også at registreringer av miljøverdier (både formelle og uformelle) gir tilstrekkelig sikkerhet til å tro at det ikke er vesentlige, uoppdagede miljøverdier i bestandet eller at tiltaket vil medføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Partene har også utredet miljøverdier og vilt ytterligere. Dette er beskrevet i tilsendte dokumenter i saken:

- Dokumenter utarbeidet av NOA.
- Dokument fra biolog vedr. tiur
- 2 dokumenter fra Viken Skog SA vedr. MiS-registrering/revisjon og beskrivelse av tiltak ved hogst.

Sakene er etter dette godt nok opplyst, og effekten av hogsten på miljøverdiene er vurdert. Statsforvalteren viser til at hvilket naturmangfold som påvirkes av beslutningen, og effekten av tiltaket er vurdert etter § 8.

Vi legger også til grunn at hensynet til å ivareta friluftslivet- og landskapskvalitetene etter markaforskriften, skal vurderes ut fra den enkelte hogstsøknad.

De miljørettslige prinsippene i §§ 8 til 12 sier ikke noe om hvordan man skal veie ulike samfunnsinteresser mot hverandre. Prinsippene angir en metode for å integrere hensynet til naturmangfoldet i beslutningsgrunnlaget, men gir ikke i seg selv hjemmel for å nekte eller begrense en hogst. Hjemmelsgrunnlaget for å legge restriksjoner på hogsten må utledes fra markaforskriften, og det er forvaltningens oppgave og ansvar å vekte hensynet til naturmangfoldet opp mot hensynet til driftsøkonomiske forhold, jf. markaforskriften § 4.

Oppsummering

Statsforvalteren vurderer tillatelsen til hogst med de vurderinger, restriksjoner og hensyn angitt i tillatelsen som akseptable hogstiltak, og ytterligere restriksjoner anses ikke som nødvendig.

Klagen har etter dette ikke ført frem.

Med hilsen

Helge Nordby
seksjonssjef
Landbruksavdelingen

Solfrid Marthiniussen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS
NITTEDAL KOMMUNE

Sognsveien 231
Postboks 63

0863 OSLO
1483 HAGAN